

Tumult

Gouden Weken Special

tumult
maak je
samen

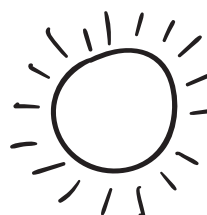
Een fantastische start van het
schooljaar 21/22 met Tumult

Inhoudsopgave

	Voorwoord	3
	Week 1	
	Kennismaken	4
	Spinnenwebactiviteit	4
	Kennismakingsquiz	4
	Ik ben de enige die...	5
	Gis-oefening	5
	Week 2	
	Regels en afspraken	7
	De ideale klas	7
	Week 3	
	Samenwerken	8
	Stoelenconflict	8
	Week 4	
	Groepsdynamiek	9
	Even wandelen...	9
	Energizer	9
	Week 5	
	Communiceren	10
	Niet doorvertellen...	10
	Zo werk je het hele jaar aan groepsvorming	10

Beste mentor,

De eerste weken van het schooljaar, ook wel de **gouden weken** genoemd, zijn belangrijk. Tijdens deze weken leren jij en je mentorleerlingen elkaar kennen, werk je aan groepsvorming en een veilig klimaat in de klas. Aandacht voor kennismaken en groepsvorming aan het begin van het schooljaar zorgt voor een stevige basis waar je de rest van het schooljaar als mentor profijt van hebt. Bijvoorbeeld bij het bespreekbaar maken van zwaardere onderwerpen, zoals een heftige gebeurtenis of pesten.

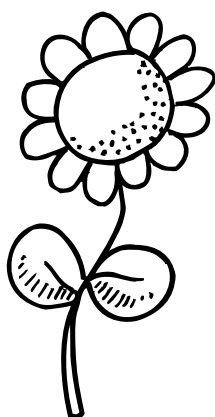
De Tumult **Gouden Weken Special** helpt jou en je leerlingen bij het leggen van een stevige basis. Elke week (vijf in totaal) heeft een thema met één of meer passende werkvormen die je kunt inzetten in je mentorklas. Kies de werkvorm(en) die jij fijn vindt en die je geschikt vindt voor je groep. Zo leer je elkaar kennen en zo kan de klas echt een 'groep' worden.

We wensen jou en je leerlingen een fantastische start van het schooljaar toe!

Team Tumult

Wil je meer inspiratie naast je Tumult werkboeken?
In onze memberomgeving (te vinden via je ELO)
vind je nog veel meer leuke lessen!

Week 1: Kennismaken

De eerste week: de leerlingen kijken nog de kat uit de boom, zijn afhankelijk van de groepsleider (jij als mentor!) en vergelijken zichzelf met de groep: hoe kleeft, gedraagt en praat ik ten opzichte van de rest? Jij kunt hier als mentor uitstralen: wij gaan ervoor zorgen dat we een leuke groep worden! En dat begint bij een fijne, gezellige kennismaking.

Kennismakingsquiz

Doel: Achtergrond van (een aantal) klasgenoten leren kennen
Nodig: Vragen, papier en pen
Tijd: 25 minuten

Laat de leerlingen tweetallen maken of verdeel de klas zelf in tweetallen. Iedere leerling krijgt vier minuten de tijd om zoveel mogelijk over de ander te weten te komen. Denk aan hobby's, leeftijd, favoriete eten, etc. Als de tijd voorbij is, mag er niet meer met elkaar gepraat worden. Stel een aantal vragen aan de klas. De leerlingen schrijven het antwoord op een blaadje over elkaar op. Laat ze vervolgens wisselen van blaadje en de antwoorden controleren. Wie had alle antwoorden goed over elkaar?

Voorbeeld vragen

- Hoe oud is je klasgenoot?
- Hoe komt je klasgenoot naar school?
- Wat is het favoriete eten van je klasgenoot?
- Wie hoort er bij het gezin van je klasgenoot?
- Wat doet je klasgenoot het liefst in zijn/haar vrije tijd?

Ik ben de enige die...

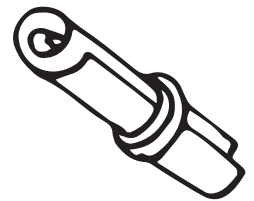
Doel: Bevorderen positief groepsgevoel, verschillen en overeenkomsten in de klas zien

Nodig: -

Tijd: 30 minuten

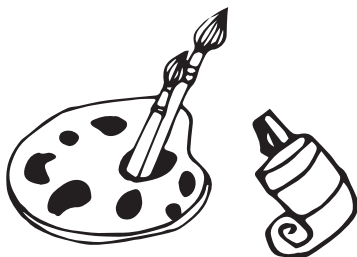
Laat alle leerlingen iets unieks over zichzelf bedenken. Ga in een kring zitten en laat leerlingen om de beurt de zin 'ik ben de enige die...' afmaken. Heeft een leerling dit toevallig ook gedaan? Of is het herkenbaar voor de leerling? Dan mogen die leerlingen ook gaan staan. De uitdaging voor de leerling is om iets te bedenken wat zo uniek is, dat iedereen blijft zitten.

Geef als mentor ter introductie een eigen voorbeeld.

Voorbeelden

- Ik ben de enige die... spuitjes lust.
- Ik ben de enige die... iedere dag om 06.00 opstaat.
- Ik ben de enige die... op vakantie is geweest naar Zuid-Afrika.
- Ik ben de enige die... altijd op tijd komt.

Spinnenwebactiviteit

Doel: Namen leren kennen

Nodig: Grote bol wol

Tijd: 20 minuten

Ga met de klas in een kring staan. Eén leerling begint en zegt zijn/haar naam en gooit dan de bol wol naar een andere leerling. De leerling die de bol wol gooit blijft een stukje van de wol vasthouden. Zo gaat dit verder totdat iedereen één keer de bol wol heeft gekregen. Nu heb je een spinnenweb. Doe nu hetzelfde voor de terugweg. Gooi de bol wol terug naar de leerling van wie je de bol wol hebt gekregen, waarbij je de naam van die leerling zegt. Hebben de leerlingen goed opgelet en weten ze elkaars naam nog?

Gis-oefening

Doel: Kennismaken met de mentor

Nodig: (digi)bord

Tijd: 15 minuten

Zet een aantal vragen die over jou gaan op het (digi) bord. De leerlingen gaan deze vragen beantwoorden.

Iedere leerling schrijft voor zichzelf eerst de antwoorden op een blaadje. Loop daarna de vragen om de beurt langs. Laat een aantal leerlingen vertellen wat ze hebben opgeschreven. Deel daarna het goede antwoord. Bekijk aan het einde hoeveel antwoorden de leerlingen goed hadden.

Tip: benadruk dat de eerste indruk van iemand heel anders kan zijn. Door geïnteresseerd te zijn in de ander en vragen te stellen leer je elkaar echt kennen.

Variatie

Schrijf een aantal getallen op het bord. Laat de leerlingen raden wat het getal zegt over jou.

Bijvoorbeeld:

- 3556: postcode
- 37: schoenmaat
- 2: kinderen

Voorbeelden

- Waar woon ik?
- Met wie woon ik?
- Wat zijn mijn hobby's?
- Waar kun je mij 's nachts voor wakker maken?
- Waar heb ik een hekel aan?

Meer inspiratie voor kennismaken met je mentorklas?

1. De lessen uit het hoofdstuk Kennismaken in onze werkboeken voor Sociaal-emotionele vaardigheden besteden uitgebreid aandacht aan dit thema.
2. In de lesbrief Jouw ideale docent wordt jouw rol als docent onder de loep genomen. Wat verwachten ze van jou en hoe kun jij er voor je leerlingen zijn als ze je nodig hebben? Je kunt de les vinden in de online omgeving: member.tumult.nl/actuele-lessen.

Week 2: Regels en afspraken

In de tweede week zijn de regels nog niet (helemaal) bepaald door de groep zelf. Tijd om afspraken te maken met elkaar. Nu zijn er natuurlijk schoolregels waar iedereen zich aan moet houden. Maar leerlingen kunnen zelf ook goed regels bedenken. Des te beter als het uit henzelf komt! Zo voelen ze zich medeverantwoordelijk.

De ideale klas

Doel: Klassenregels opstellen

Nodig: (digi)bord

Tijd: 25 minuten

Brainstorm met de leerlingen over hoe de ideale klas eruit zou zien. Bijvoorbeeld met behulp van **de omgekeerde brainstorm**:

1. Geef de leerlingen de opdracht: hoe ziet de ideale klas eruit?
2. Draai dan de vraag om: hoe ziet de ergste klas ooit eruit?
3. Brainstorm over deze vraag in groepjes.
4. Verzamel de ideeën op het (digi)bord, bijvoorbeeld met een online tool, zoals Padlet of Mentimeter. Er zullen ideeën ontstaan zoals; iedereen praat door elkaar heen, mensen lachen elkaar uit etc.
5. Zet daarna de ideeën om in het positief tegenovergestelde. Dus: we luisteren naar elkaar.
6. Laat de leerlingen een top vijf maken van de beste regels. Dit vormt de basis voor hoe jullie in de klas met elkaar omgaan.

Tip: Stel samen klassenregels op. Dit is bevorderlijk voor de groepsvorming en het leerklimaat in de klas. Door de regels samen te ontwerpen worden leerlingen mede-eigenaar. Zorg ervoor dat de regels positief geformuleerd zijn en vanuit de wij-vorm opgesteld worden. Gebruik bijvoorbeeld de les **Welke afspraken maak jij met je klas?** uit de werkboeken voor Sociaal-emotionele vaardigheden | vmbo en | havo/vwo.

Week 3: Samenwerken

In de derde week komen leerlingen wat meer uit hun schulp en zoeken ze naar hun eigen positie in de groep. Dit kan zorgen voor spanningen en conflicten. Dat is niet erg, want het hoort erbij. Jij laat zien dat jullie conflicten op een goede manier kunnen oplossen.

Stoelenconflict

Doel: Conflicthantering als thema introduceren en samenwerking bevorderen

Nodig: Voor iedere leerling een stoel en een opdrachtkaartje

Tijd: 20 minuten

1. Maak kaartjes waarop één van de volgende opdrachten staat:
 - a. Zet alle stoelen bij de deur.
 - b. Zet alle stoelen bij het raam.
 - c. Zet alle stoelen in een kring.
 Zorg dat er van iedere opdracht ongeveer evenveel kaartjes zijn.
2. Deel de kaartjes uit aan de leerlingen. Ze mogen hun opdracht pas bekijken als iedereen een kaartje heeft.
3. Leg de spelregels uit:
 - a. Je doet de opdracht in stilte.
 - b. Je houdt de opdracht voor jezelf.
 - c. Je raakt de ander niet aan.
4. Geef een startteken. Waarschijnlijk ontstaat er chaos, waarin iedere leerling alleen met z'n eigen opdracht bezig is, ze niet naar elkaar luisteren, etc. Laat dit een paar minuten doorgaan.
5. Bespreek de opdracht na:
 - a. Wat gebeurde er?
 - b. Welke strategieën waren er?
 - c. Wat hielp wel en wat juist niet?
 - d. Hoe kun je deze situatie oplossen?

Variatie

Verander de opdracht op de kaartjes naar:

- Vorm met de hele klas een driehoek
- Vorm met de hele klas een rechthoek
- Vorm met de hele klas een cirkel

Tip: De lessen uit het hoofdstuk Conflicten voorkomen en oplossen in onze sociaal-emotionele werkboeken besteden uitgebreid aandacht aan dit thema.

Week 4: Groepsdynamiek

In week vier zijn de leerlingen meer vertrouwd met elkaar en worden de verhoudingen tussen leerlingen duidelijker. Vaak worden de leiders “bepaald” en worden er subgroepjes gevormd. Hoe is de dynamiek in jouw groep? Je komt erachter met deze werkvormen.

Even wandelen...

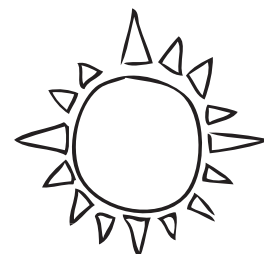
Doel: Leiderschap introduceren en groepsrollen zichtbaar maken
Nodig: Fijne wandelomgeving
Tijd: 30 minuten

Maak een wandeling van 20 minuten. De leerlingen mogen daarin niet met elkaar praten. Loop als mentor eerst voorop en laat je vervolgens terugzakken in de groep. Observeer wat er gebeurt in de groep. Wanneer je terug bent in de klas bespreek je:

- Wie liep voorop? Hoe was dat?
- Wie liet zich leiden? Hoe was dat?
- Wilde je op een andere positie lopen, waarom wel of niet? En wat hield je tegen?
- In welke situaties neem jij graag de leiding?

Tot slot: vertel het doel achter de wandeling. Bijvoorbeeld: *“Als je bij een groep hoort, gedraag je je vaak net zoals de rest van de groep. Daar kun je je prettig bij voelen. Maar als het gedrag eigenlijk niet bij je past, dan kan het vervelend voelen. Denk dus goed na: wat vind ik hier zelf van? En maak dan een keuze of jij iets wel of niet wilt.”*

Het doel voor jou als mentor is observeren wie de natuurlijke leiders zijn in de klas, welke leerlingen volgen en hoe de klas omgaat met onduidelijkheid.

Tip: doe de les **Hoe ga je om met groepsdruk?** uit het werkboek sociaal-emotionele vaardigheden 2 vmbo/havo/vwo. Deze les gaat verder in op groepsdruk en hoe je ermee omgaat.

Energizer

Doel: Gericht waarnemen en concentratie verhogen
Nodig: -
Tijd: 5 minuten per spel

Eén leerling verlaat de klas. Vervolgens wordt er een leider aangewezen die een beweging start. Bijvoorbeeld knipogen, draaien met de pols of tikken met zijn/haar voet op de grond. De groep moet de leider in de gaten houden en volgen. Af en toe verandert de leider van beweging en volgt de groep weer. De leerling komt terug de klas in en probeert te ontdekken wie de leider is.

Week 5: Communiceren

In week vijf ontstaan er ongeschreven regels in de groep. Vaak bepalen de leiders van de groep, bewust en onbewust, welk gedrag wel en niet gewenst is. Belangrijk is om goed met elkaar te communiceren en naar elkaar te luisteren. Zo voelt iedereen zich gehoord.

Niet doorvertellen...

Doel: Luisteren, samenvatten, doorvragen

Nodig: -

Tijd: 15 minuten

Kies vier leerlingen uit voor deze oefening. De oefening gaat als volgt:

- Leerling 1 en 2 blijven in de klas, leerling 3 en 4 gaan naar de gang.
- Leerling 1 vertelt een verhaal aan leerling 2.
- Als leerling 2 klaar is met luisteren, haalt hij/zij leerling 3. Leerling 2 vertelt het verhaal zo goed mogelijk aan leerling 3.
- Ga zo door totdat het verhaal bij leerling 4 terecht is. Leerling 4 vertelt het verhaal aan de hele klas en leerling 1 geeft aan of het verhaal nog klopt.

Tip: Je kunt deze opdracht ook in groepjes van vier laten doen. Laat de leerlingen dan muziek opzetten in plaats van uit de klas te gaan.

Zo werk je het hele jaar aan groepsvorming

Ben je klaar met groepsvorming na de Gouden Weken? Nee, een groep is altijd in beweging. Een goede groep vergt het hele jaar onderhoud. Een kleine verandering kan er voor zorgen dat een groep uit balans is. Bijvoorbeeld door verschillende groepssamenstellingen als gevolg van Corona of een heftige ruzie. Met onze methode voor **Sociaal-emotionele vaardigheden**, **actuele lessen** en **inspirerende blogs** heb je genoeg handvatten om het hele jaar aandacht te besteden aan groepsvorming!

